

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы

Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР

№ 10

13.11.2015 ел

«2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Шәрбән жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль максатчан программасы турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән поселогы Уставына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитетына таянып карар:

1. «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» озак сроклы муниципаль максатчан программасын 1 нче күшымта нигезендә расларга.
2. Элеге каарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга <http://aksubaev.tatar.ru> Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенен мәгълүмати стендларында да.
3. Элеге каарның үтәлешен контролдә тотуны үземдә калдырам.

Шәрбән авыл жирлеге

Башкарма комитет житәкчесе

Д.А.Шәрифуллин

Расланган
Шәрбән авыл жирлеге
Башкарма комитеты
Житәкчे каары белән
13.11.2015 ел № 10

ОЗАК СРОКЛЫ МУНИЦИПАЛЬ МАКСАТЧАН ПРОГРАММА
»2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегендә
мәдәният ўсеше"

Шәрбән авылы

Программа Паспорты

Программа исеме	«2016-2020 елларга Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү»
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ Конституциясе, ТР, федераль законнар, ТР Законнары нигезендә эшләнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукий актлар белән
Программаның муниципаль заказчысы - координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның Максатлары	Аксубай районы Шәрбән авыл жирлеге халкының мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы иңтияжларын канәгатьләндөрү һәм яңаларын формалаштыру, мәдәният учреждениеләренең, кинематография сәнгатенең шаһәр халкы һам кунаклары өчен жәлеп итүчәнлеген арттыру Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге территориясендә яшауче гражданнарың тормыш һәм тынычлык дәрәҗәсен, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегендә аларның күрәнешшәрен профилактикалау һәм кисәтү нигезендә арттыру
Программаның Бурычлары	1. Милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү; 2. Милletара һәм конфессияара татулыкны нығыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм кисәтү; халыкның террористик һәм экстремистик идеология күрәнешләренә карата түзөмсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру вакыты	2016-2020 еллар
Подпрограммалар	- "2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү" »2016-2020 елларга терроризм һәм экстремизмны профилактикалау"
Программаны финанслау күләме	2016-2020 елларга Программаны финанслау күләме 2125 мен сум тәшкил итә, шул исәптән: 2016 ел -413 мен сум 2017 ел 419 мен сум 2018 ел 425 мен сум 2019 ел 431 мен сум 2020 ел 437 мен сум Искәрмә: программаны финанслау күләме фаразлау характеристында һәм бюджетларны формалаштыруны исәпкә алып ел саен төзәтергә тиеш тиешле елга тиешле дәрәҗәдәге, шулай ук чараларны финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бири
Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтөлгөн ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәлелеге күрсәткечләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2020 елга артуға ирешергә мөмкинлек биräчәк: терле дәрәҗәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чаралarda катнашучыларның олешен арттыру; сәнгать узешчәнлегенең клуб формированиеләрен һәм аларда

	<p>катнашучылар санын арттыру;</p> <p>торак пункт халыкларының этномадени үзенчелеген саклауга юналдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны 5 қәкадәр</p> <p>чара</p> <p>дәүләт органныры, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданнар белән уртак проектлар саны 2 проектка кадәр;</p> <p>торак пунктта "Сабантуй" татар халык бәйрәмен үткәру саны - 1;</p> <p>террор һәм экстремистик күренешләрнен барлык фактларына карата түзөмсезлек формалаштыруны камниләштере;</p> <p>Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату очен бердәм мәғълүмат киңлеген формалаштыру;</p> <p>Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын нығыту.</p>
Программаның үтәлешен контролльә тутоны оештыру системасы	<p>Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге Советы;</p> <p>Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты.</p>

Программаны ғамәлгә ашыру өлкәсeneң Гомуми характеристикасы.

шул исэптэн ул хэл итүгэ юнэлдерелгэн проблемалар

Хәзеге вакытта Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә муниципаль мәденият һөм сәнгат учреждениесе үз эшчәнлеген алып бара. Аксубай муниципаль районаны Шәрбән авыл жирлегенен мәденият объектларының гомуми чөлтәре: 1 гомуми кулланышта булган китапханә, 1 мәдени-ял итү тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә мәденият һөм сәнгат өлкәсен үстерүгө һәм ярдәм итүгө 2014 елда жирлек бюджетиннан 326 мең сум акча юнәлтелгән. Тармакта эшләүчеләр саны 3 кеше тәшкил итә. Құп кено акчалар матди-техник базаны үстерүгө, тармак объектларын төзүгө һәм реконструкцияләүгә, мәденият учреждениеләре жиһазларын комплекслы мәғьлұматлаштыруға һәм модернизацияләүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүлөр буенча, мәденият учреждениеләренең хәзәрге чөлтәре халыкның сорауларын тулысынча канатгатыланырми. Халыкны бәяләүда житәрлек тәэмин итмәү беренче чиратта түбәндәге проблемалар белән бәйле:

мәдденият объектларын тигез урнаштырмау, гамәлдәге учреждениеләрнең чагыштырмача югары "кабул итү чиге" н саклау;

мәддәният учреждениеләре тарафыннан курсателә торган хезмәтләрнән күләме һәм төрләре гражданнарның сорауяларына, останлекләрән һәм көткәннәрән тулысынча туры килми;

мәденият учреждениеләрен ял итү һәм ижади эшчәнлек, мәгариф һәм үзбелдекле белем бирү, чаралар үткәү, һәвәскәр берләшмәләр эшчәнлеге очен заманча югры технологияле жиһазлар, шулай ук халыкның торле категорияләре очен, шул исәптән аз һәракәтләнүчеләр очен һәм тормыш эшчәнлегенең башка чикләүләре белән мәденият учреждениеләренең үчайлылыгын тәэмин итү чаралары белән житәрлек дарәҗәдәләр жиһазландырмая;

терле сөнгат жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткәрү, концерт һәм башка сөнгат коллективлары очен база буларак куллану очен югари дәрәҗәдәге эре заманча комплекслар дефицити

Мәдәният өлкәсендә булған проблемаларны жину механизмы

Проблеманың әңгімелеге Жиңү меканизмы

Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданнарның сораулырының бөтен диапазонын да каплый алмый	Мәдәни-ял итү эшчанлыгебе өлкәсенде эшнең яна формаларын һәм ысууларын кертү
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасы житәрлек дәрәҗәдә үсеш алмаган	Матди-техник базасы нығыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, жиназларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дәүләтнеке булмаган структураларны жәлеп итү
Инвалилар, тормыш эшчанлыгебе чикләнгән кешеләр очен мәдәният учреждениеләренең житәрлек дәрәҗәдә булмавы	Мәдәният учреждениеләрен маҳсус техника белән жиназландыру, инвалилар һәм башка аз хәрәкәтләнүче гражданнар очен мәдәният учреждениеләрен жайлыштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар эшләү һәм кертү кирәклеге	Инновацион проектларга, ижади осталанәләргә грант ярдәме

Рискны көйләү һәм идарә итү чарапары

аларның программа максатларына ирешүгә йогынтысын кимету максатыннан

Программаны гамәлгә ашырганда куркынычларны анализлау һәм куркынычларны идарә итүне Программаның муниципаль заказчысы - координаторы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты башкара.

Иң житди куркынычларга подпрограммаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын көтергә мөмкин. Финанс куркынычлары программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәудән гыйбарәт. Финанс куркынычын чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләрен һәм ирешкән нәтижәләргә бәйле рәвештә күрсәткечләрне ел саен төзәту тора. Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге бюджетыннан Программа чараларын финанссламау куркынычын кимету мәдәният, социаль партнерлык олкәсендә инновацион проектларын инвестицион жәлеп итүчәнлеге механизмиарын формалаштыру юлы белән башкарыла. Административ куркыныч программаны нәтижәсез идарә итү белән бәйле, ул подпрограммаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерегә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуулары булып:

программа чараларының үтәлешен контролльдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыруны агымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

Программа күрсәткечләренен (индикаторларының) үтәлешен өзлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамалгә ашыру барышы турында мәгълүматны ачык бастырып чыгару.

Рисклар белән идарә итү буенча чаралар кабул итү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү нигезендә Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан башкарыла.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижәләрне тасвирилау

Программа һәм аны гамәлгә ашыру вакыты

Программаның максаты 2014-2020 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәте өстенлекларенә нигезләнә.

Аксубай муниципаль районның Шәрбән авыл жирлеген социаль-икътисадый үстөрү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен төткөлү үстөрү очен киәклө шартлар тудыру белән бөррәттән, элгө программаның стратегик максаты-Аксубай муниципаль районның Шәрбән авыл жирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать өлкәсендәге ағымдагы ихтыяжларын канагатыландеру һәм яңаларын формалаштыру, авыл халкы һәм кунаклары очен мәдәният, сәнгать учреждениеләренен жәлеп итүчәнлеген арттыру. Бу максатка ирешү очен системалы характердагы берничә мәсьәләне хәл итәргә киәк, шул исәптән:

милли музыка традицияләрен саклау һәм үстөрү, заманча музыка сәнгатен үстөрү;

Аксубай муниципаль районның Шәрбән авыл жирлегендә халык сәнгать кәсепләрен саклау, өйрәнү һәм үстөрү;

Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының саклануның һәм нәтижәле файдалануын тәэмин итү;

тәбәкара һәм милләтара мәдәни хезмәттәшлекнең үстөрү очен шартлар тудыру

Программа программа чараларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәҗәсен күзә тота, аларның үзенчәлекле бурычлары тиешле подпрограммаларда чагылдырылган.

"2016-2020 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстөрү" подпрограммасы милли музыкаль традицияләрне саклау һәм үстөрүне, заманча музыка сәнгатен үстөрүне максат итеп күя. Жирлекнең муниципаль концерт оешмалары чөлтәренең бүтәнгө торышын, концерт учреждениеләренең 2020 елга кадәр үсеш перспективаларын чагылдыра,

«Аксубай муниципаль районның Шәрбән авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмы профилактикалау» подпрограммасы террористик һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түзәмсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районның Шәрбән авыл жирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату очен бердәм мәгълүмати кинлек формалаштыруны кампиләштере;

Программаны гамәлгә ашыру вакыты 2016- 2020 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү закониарда билгеләнгән тәртиптә федераль бюджет, Республика, шулай ук Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге бюджеты акчаларын куллануны күзә тота.

Программаны финанслауның гомуми күләме 2125 мен сүм тәшкил итә., шул исәптән:

2016 ел 413 мен сүм

2017 ел -419 мен сүм

2018 ел 425 мен сүм

2019 ел 431 мен сүм

2020 ел 437 мен сүм

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэмин итү фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алыш, ел сасы коррекцияланергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара эшчәнлеген тәэмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручыларның акчаларны нәтижәле куллануын контрольдә тота. Программа чараларын гамәлгә ашыру программа

заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына төгәл туры китерап башкарыла.

Программаның социаль-икътисади нәтижәлелеген бәяләү

Мәдәниятнең төп үзенчәлек шунда ки, мәдәни эшчәnlекнәң мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалың артуында, шәхесләрнең кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендә курена, бу ахыр чиктә жәмгыятьнен эшчәnlеге нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәnlекнәң ағымдағы нәтижәләрен генә характеристикалық индикаторлар һәм цифrlы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шул ук вакытта конкрет Подпрограммалар үз нәтижәлелек күрсәткечләрен үз эченә ала. Программаны һәм аның ярдәмчे программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү муниципаль заказчы программаның координаторы тарафыннан башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыруның төп социаль-икътисади эффекты Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге гражданнары тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм, тиешлең, Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегендә тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизациялық курсын гамәлгә ашыру өчен уңай ижтимағый атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

Аксубай районы Шәрбән авыл жирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлеке булганда бөтенлекне саклауга ярдәм итүче мәдәни кинлекнән бердәмлекен нығытуда;

ижади эшчәnlек, халыкка тәкъдим ителгән мәдәни байлыкларның һәм мәдәнияттә һәм сәнгатьтә һәм мәғълұматтың төрлелеге һәм ирешүәнлеге өчен уңай шартлар тудыруда;

мәдәниятнен икътисади үсеше процессын активлаштыруда һәм тармакка жәлеп ителгән дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүүдә;

Мәдәниятнең үстөрү бурычлары эйләнә-тире мохитне саклау бурычлары белән тыгыз үрелеп бара. Кагыйда буларак, бу байланеш мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннары саклау өлкәсендә, музей-тыюлыклар эшчәnlегендә курено. Истәлекле урыннар һәм саклана торған тарихи-мәдәни территорияләр системасының формалашуы. Экология һәм табигый мирасының саклау проблемаларын хәл итү белән турдынтуры бәйле. Шулай итеп, Программа эйләнә-тире мохитне саклау бурычы белән тыгыз байланештә мәдәният үсеше проблемаларын хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге программада каралган максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләргә чынлыкта ирешү дәрәжәсе буларак бәяләнә.

«2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» подпрограммасы

Паспорт

Муниципаль ярдәмче программаның исеме	"2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү"
---------------------------------------	---

Муниципаль ярдәмче программаның максаты	<p>Аксубай районы Шәрбән авыл жирлеге территориясендә бердәм мәдәни кинлек булдыру һәм саклау;</p> <ul style="list-style-type: none"> - мәдәният учреждениеләренен муниципаль берәмлекләрнен жирле үзидарә органнары, ижтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакүләм мәғълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; - халыкта гражданлык үзенчәлекен, әхлакый-әхлакый һәм толерант дөньяга карашны формалаштыру буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру. - эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү; - мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын күтәрү 																					
Муниципаль ярдәмче программаның бурычлары	<p>Торак пункттың мәдәниятен, сәнгатен үстерү, тарихи-мәдәни мирасын саклау һәм популяргаштыру очен шартлар тудыру.</p> <p>Планга ярашлы рәвештә МАССАКҮЛӘМ һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм программа чараларын үткәрү.</p> <p>Мәдәни-ял чараларында катнашучылар санын арттыру.</p> <p>Халыкта гражданлык үзенчәлекен формалаштыруны, ижади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этник һәм конфессиялар мәнәсәбәтләр мәдәниятен тәэмин итүче "мәдәният" өлкәсендә системаны үстерү һәм модернизацияләү</p>																					
Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	ТР Аксубай МР Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты																					
Муниципаль ярдәмче программаның эшләүче	ТР Аксубай МР Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты																					
Муниципаль ярдәмче программаның гамәлгә ашыру вакыты	2016-2020еллар																					
Муниципаль ярдәмче программаның финанслау чыганаклары, шул исептән еллар буенча:	<p>Финанслау чыганаклары булып Аксубай МР Шәрбән авыл жирлеге бюджеты ақчалары тора</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="7">Чыгымнар (мен сум).</th> </tr> <tr> <th>всего</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2114</td> <td>411</td> <td>417</td> <td>423</td> <td>429</td> <td>434</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Чыгымнар (мен сум).							всего	2016	2017	2018	2019	2020		2114	411	417	423	429	434	
Чыгымнар (мен сум).																						
всего	2016	2017	2018	2019	2020																	
2114	411	417	423	429	434																	
Жирле бюджет ақчалары	Төрле дәрәҗәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру;																					
Муниципаль ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның плаништырылган нәтижәләре	<p>Клуб формированнеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру;</p> <p>Программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чараларда катнашучыларның өлешен арттыру;</p> <p>Сәнгать үзешчанлегенен клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;</p>																					

I. подпрограмманы гамәлгә ашыру өлкәсенен Гомуми характеристикасы,

шул исептән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Жәмғынан хәзеге үсеш этабының үзенчалеге булып, кешеләрнен рухи тормышын оештыручи факторларның берсе буларак, мәденияттең социаль роленен үсө тора. Шул ук вакытта мәденият кешелекнен рухи тәжрибәсө буларак кына түгел, ә һәр кешенен ижатка сәләтен формалаштыручи, кешелекнен яшәшениң нигез салучы, цивилизацияле тормышының кыймматләрен һәм формаларын саклау сәләтө буларак та ҹыгыш ясый. Жәмғынан мәдени үсешенен киәклө критерие булып кешенен ижади көчләрен, сәләтләрен һәм талантларың күрсәтү һәм үстерү өчен киәклө шартлар булуы тора. Халыкның мәдени тормыш сыйфатын яхшыртуға юнәлдерелгән мәсьәләләрне хәл итү жирле үзидара органнарының мәденият өлкәндәге вакаләтләрен гамәлгә ашыру һәм алеге проблемаларны программа-максатлы метод нигезендә хәл итү киәклеге белән билгеләнә. Муниципаль ярдәмче программа ҹараларын гамәлгә ашыру мәденият учреждениеләренен матди-техник базасын нығытуға юнәлдерелгән –бу мәдениятне хәзеге шартларда Аксубай районы Шәрбән авыл жирлегенең социаль-икътиласи үсешенең ин мәһим ресурсларының берсе буларак тануны билгеләүче конкрет адымнар.

Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру мәдени эшчүлекнөң барлық субъектлары катнашында социаль әһәмиятле максатларға ирешергә мөмкінлек бирәчәк, бюджет ресурсларын нәтижәле куллануны тәзмин итәчәк һәм ярдәм итәчәк:

1. Торак пункттың мәдәниятен, сәнгатен үстеру, тарихи – мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру очен шартлар тудыру.
  2. Планга ярапшы рәвештә МАССАКҮЛӘМ һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм программа chaрапарын үткәрү.

ПРОГРАММАГА КЕРТЕЛГЭН ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

- #### 1. Мэдэни-ял иту юнэleshендэгэ системаны модернизациялэү.

Бу процессны камилләштерү буенча чарапар системасы:

- клуб, китапханә системасында халық белән эшләү буенча эшнең останлекле юнәлешләрең билгеләй;
  - инновацион формаларны һәм ысууларны үстерү;
  - районның муниципаль берәмлекләре белән үзара хезмәттәшлекне тәэммин итү;
  - мәдәни-ял итү чарагаларын популярлаштыру.

Мэдэни-ял итү учреждениелэрэндэ мэгълумати, фэнни-теоретик һэм методик тээмин итү.

мәдәният өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү

балалар, яшүсмөрлөр һәм яшыләрдә патриотик тәрбия формаларының ысулыларын һәм чараларының эшләйтүү миссиясынан көрүүнүң маанилүүлүгүн көрүүдөн тура калыптырылыштың түрүн аныктайтын макулдуктада.

торак пункттың социаль-иккитисади үсешендө кіндер мәденият учреждениеләре очын шартлар тудыру.

халыкның ижади потенциалын үстерүгө ярдэм итү;

Подпрограмма Паспорты

Аксубай муниципаль районнының Шәрбән авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмыны профилактикалау

Подпрограмманың Исеме	"Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмын профилактикалау " (алға таба - Подпрограмма)
Подпрограмманы төп эшләүчеләр	Аксубай муниципаль района Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты
Подпрограмманың Максаты	Аксубай муниципаль района Шәрбән авыл жирлеге территорииясенда яшәүче гражданнарының тормыш һәм тынычлық дәрәжәсен, аларның законлы хокукларын һәм манфәттәләрен экстремизмгә һәм терроризмга каршы тору. Аксубай муниципаль района Шәрбән авыл жирлегендә аларның күренешләрен профилактикалау һәм кисәтү нигезендә арттыру
Подпрограмманың Бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны нығыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмая; Халыкның террор һәм экстремистик идеологиягә карата түзөмсезлек атмосферасын булышыруға юнәлдерелгән жәмәгатьчелек фикерен

	формалаштыру
Подпрограмманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2016-2020еллар
Подпрограмманы финанслау күләме һәм чыганаклары:	<p>Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге бюджеты акчаларын финанслауның гомуми күләме 11 мен сум тәшкил итә, шул исәптән</p> <p>2016 ел -2 мен сум</p> <p>2017 ел -2 мен сум</p> <p>2018 ел -2 мен сум</p> <p>2019 ел 2 мен сум</p> <p>2020 ел 3 мен сум</p> <p>Искәрмә: подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характеристында һәм тиешле елга тиешле дәрежәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук ҹараларны финанслауга район һәм республика бюджетыннан акча бүләп бирүне исәпкә алып ел саен төзәтергә тиеш</p>
Подпрограмманы гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәләре	Подпрограмма ҹараларын гамәлгә ашыру террористик һәм экстремистик күренешләрнен барлык фактларына карата туземсөзлек формалаштыруны ҹамилләштере; Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге территорииясенде толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәғлүмәти кинлек формалаштыру; яшьлөр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосфераһын нығыту.
Подпрограмманың үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Подпрограмманы гамәлгә ашыруны контролльдә тотуны Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге Советы башкара.

II. Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Подпрограмманы эшләү һәм гамәлгә ашыру очен нигезне Россия Федерациисе Конституциясе, шәхес, жәмғыят һәм даүләт иминлеген иту өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрендәге Россия Федерациисенде терроризмга каршы төрү концепциясе, 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациисе даүләт милли сәясәте стратегиясе, шулай ук милләтара, динара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерүгә юнәлдерелгән башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләмәләр һәм яшьләрне патриотик тәрбияләү.

Хәзәрге вакытта Аксубай районы Шәрбән авыл жирлегендә бер дини оешма теркәлгән, шул исәптән: мөсельман 1; православие юк; теркәлмәгән дини оешмалар: мөсельман юк; православие юк.

Ижтимагый-сәяси, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнен торышы, тулаем алганда, төрле социаль төркемнәр, милләтләр һәм диннәр вәкилләренең тотрыкылыгы, иглеклелеге, конструктив үзара хезмәттәшлеге һәм хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңғы елларда дин тотучылар, православие чиркәүләре һәм мөсельман мәчетләре саны артты.

Шул ук вакытта подпрограмманы әзерләү һәм аны гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге заманча вәзгыйтьнең киеренке булып калуы белән байле.

Терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә, ижтимагый хәрәкәтләр һәм барлық гражданнарның тырышлыкларын берләштерүне таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлеге алдында торган ин кискен проблемаларны террорчылыкка каршы тотрыктылык дәрәҗәсен күтәрүнен үңай тенденцияләрен булдыру өлемешендә хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, нәтижәдә, гомуми иминлекне нығытуга турыдан-туры йогынты ясаячак.

III. Подпрограмма чаралары

"2016-2020 елларга Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмы профилактикалау"

№ п/п	Чара исеме	Башкару вакыты	Башкаручы (килешү буенча)
1	Өстәмә чаралар күру: авыл яшьләренең мәшгульлеген тәэммин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу очен мәмкинлекләрнең кинәйтү; авыл яшьләренең ижтимагый хәрәкәтен үстерү буенча	2016-2020 гг.	Аксубай муниципаль района Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты, Аксубай муниципаль района Башкарма комитетының мәдәният бүлеге, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмы профилактикалау һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлтә ашыру өлкәсенә Республика программалар һәм проектлар конкурсында катнашу.	2016-2020гг.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, МКУ АМР мәдәният бүлеге, МКУ АМР мәгариф бүлеге
3	Жирлекнен дини берләшмәләрендә вәгазыләр һәм жомга намазлары вакытында дин тотучыларга системалы мөрәжәгать итү, дин тотуны формалаштыруга һәм саклауга юнәлдерелгән, шулай ук дин тотучыларның терроризм һәм экстремизмы конфликтты ситуацияләрне хәл итүнен кабул ителмәслек ысууллары буларак бәяләвен булдыруга ярдәм итү.	2016-2020гг.	Жирлек башлыклары
4	Басма һәм электрон ММЧ материалларына, уку-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга экспертиза үткәруне оештырырга.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай района буенча бүлеге (килешү буенча)
5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай района буенча бүлеге (килешү буенча), Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты
6	Жәмгыятында әхлакый сәламәтлекне нығыту, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, күпләп булган объектларын, халыкның тормыш тәэммин	2016-2020гг.	МКУ «Мәгариф бүлеге, МКУ» Мәдәният бүлеге, Аксубай муниципаль района Башкарма комитетының ОДМС

	итү объектларының террорчылыкка каршы сакланышы проблемалары буенча «тұғерәк өстәлләр» үткәрү.		
7	Рәсми булмаган берләшмәләрне ачыклау буенча рейдлар.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүләгә(килешү буенча),
8	Теркәлмәгән дини hәм милли берләшмәләрне ачыклау өчен дини конфессияләр вәкилләре hәм милли диаспоралар вәкилләре белән әнгәмәләр үткәрү	2016-2020гг.	Аксубай районында Россия Федераль миграция хезмәтенең ТР буенча идарасе бүлекчәсе(килешү буенча),
9	Гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта кешеләр күпләп булган биналarda гамәлләр буенча уку дәресләре үткәрүне оештыру	2016-2020гг	Аксубай муниципаль района Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай района буенча бүләгә(килешү буенча), " 102 ПЧ ФПС ТР буенча (килешү буенча)
10	Мәгариф учреждениеләрендә барлық төрдәге сыйныф сәгатьләрен системалы рәвештә үткәрү, экстремизмның теләсә нинди формаларының жәмәгать куркынычлыгын анылату, бигрәк тә милләтләр hәм диннәр арасында дошманлыкны вәгазыләү	2016-2020гг	МКУ " Аксубай муниципаль района Башкармä комитетының мәгариф бүләгә. Аксубай муниципаль района дини конфессияләре вәкилләре (килешү буенча), Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай района буенча бүләгә (килешү буенча)
16	Подпрограмма чарапарын мәгълүмати яктыртуны оештыру	Ел дәвамында	«Сельская новь» газетасы редакциясе (килешү буенча), Шәрбән авыл жирлеге клубларында стендлар

Srb

**Microsoft Word - ĐĐgÑÑĐ°Đ½ĐgĐ²Đ»ĐμĐ¹
20-06-2023 / 14:19**

XEROX® and the sphere of connectivity design are trademarks of Xerox Corporation in the United States and/or other countries.